

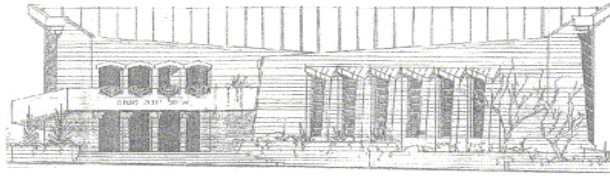
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה בראשית תשע"א לבני המצוה מאיר אלכסנדר לואיס ואבישי מנחם יבלינוביץ

עץ דעת טוב ורע - קין והבל

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

שבת שלום. הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים, "שני בני המצוה", גם יחד. נפתח עם השכן הקרוב. ברכת מזל טוב לאלכס או בשם המלא מאיר אלכסנדר לואיס ולהורים מיכאל ומישל וכן לסבתא רבא OMA דניס מאיר ולסבתא מרנה, האמא של מיכאל. וכן ברכה להורים של מישל: לסבא ג'פרי- יהושע צבי ולסבתא סימון ולכל המשפחה. אלכס כשמך המלא "מאיר", אתה מאיר כאן בקהילה ופעיל ומתנדב בכל המנינים: בהנחיה במנין הילדים, בדברי תורה במנין הנוער וגם מתנדב במטבח בזמן הקידוש הקהילתי וזה טעים מאוד. את רוח החסד וההתנדבות אתה מקבל מההורים שמאז שעלו ארצה לפני ארבע שנים הם פעילים מאוד בקהילה. אלכס, מגיל 13 אתה נחשב כמי שיש בו דעת. וכן מסופר במסכת סנהדרין (סט:) על בצלאל: "כאשר עשה בצלאל את המשכן, בן כמה היה? בן 13!" ואז נאמר עליו "ואמלא אותו... בדעת". ומסופר בזהר (בראשית קסה:) שנוסף לדעת: "...יצר הטוב בא אל האדם, כאשר הוא בן שלוש עשרה." עכשיו בגיל בר מצוה יש לך גם יצר טוב וגם יצר הרע ומעליהם הדעת, שכל בריא כדי שתוכל לבחור ביצר הטוב ובמעשים טובים. כל זה התחיל בגן עדן, כפי שקראת היום בתורה על עץ הדעת טוב ורע. לפני כן לא היתה בחירה בין טוב לרע, אלא הכל היה טוב ואדם וחיה היו כמלאכים שאין להם מצד אחד יצר הרע וחטאים, אבל מצד שני אין להם יכולת לבחור ביצר הטוב, אלא הם מוכרחים לבחור בטוב. מרגע שחטאו ואכלו מעץ הדעת טוב ורע, הם אמנם ירדו ממדרגת מלאכים, אבל הם הפכו להיות בני אדם רגילים שמתמודדים יום יום בין בחירה בטוב לבין בחירה ברע. הם נעשו סוף סוף בר ובת מצוה. ועכשיו עליהם להזיע קצת, בְּזַעַת אֶפֶיךָ תֹאכַל לֶחֶם, כדי שיבחרו בכל רגע מתוך דעת ביצר הטוב ובמעשים טובים ולא יכשלו ביצר הרע. ועוד כאשר אדם מקבל משהו במתנה ללא מאמץ, הוא קצת מתבייש, וזה נקרא בלשון הזהר "נהמא דכיסופא", לחם של בושא. כך היה לפני חטא אדם הראשון, שקבלו את כל הפירות מתנה מה' ללא שום מאמץ, אבל אחרי שחטא אדם הראשון, כתוב בְּזַעַת אֶפֶיךָ תֹאכַל לֶחֶם ורק כשמזיעים ומתאמצים אפשר לגדל חיטה ולאפות ממנה לחמים. ואומר הבעל שם טוב שאמנם ארץ ישראל ועוד דברים נקנים ביסורים, במאמץ אישי, אבל אז הם נקנים ממש והאדם מרגיש "שהוא עשה את זה!" וכבר לא מתבייש. כך בעשיית המצוות יש להתאמץ ואז מרגישים כמה אור יש בהן. אלכס, זה אתגר שלך כבר מצוה. ולפי מה שאני מכיר אותך ומשפחתך בוודאי תצליח בזה ובגדול! בשם הקהילה אני רוצה למסור לך ספר זה.

ברכת מזל טוב לאבישי [מנחם] יבלינוביץ ולהורים לדוד ולשירה ולסבא שרגא פייבל וסבתא פייגל יבלינוביץ ולסבא יהודה ישראל ולסבתא מליה פרנקלין, הוריה של שירה. וכן ברכה מיוחדת לדוד פנחס PAUL גולדפרב שבא במיוחד לארץ לכבוד בר המצוה ולכל המשפחה. אבישי, שמחת הבר מצוה שלך היא שמחה כפולה. קודם כל כמובן השמחה על הכניסה לעולם המצוות עכשיו, אבל גם תשלום על השלום- זכר שלא התקיים לפני 13 שנה מפני שזה היה בליל כל נדרי... אגב הלידה היתה לא פחות דרמטית: באמבולנס בצומת נחם ב-4.00 לפנות בוקר. מאז גדלת והיית לאיש, שמח וטוב לב אוהב לשחק ביסבול וכדורגל, אבל התחביב האהוב ביותר הוא קריאת ספרים וכמעט גמרת כבר כל הספרים בספריית בנימין, איפה שאתה גם מתנדב במצות השבת אבידה ומחזיר ספרים רבים למקומם. אבישי, קראנו היום על קין והבל. לכל אחד יש מעלה משלו. קין הוא הראשון שהקריב קרבן לה'. לפי הרמב"ן (ח,כ) ידע קין את סוד כוחו של הקרבן (רמב"ן ח,כ) ואת יכולתו לעורר רצון בעולמות העליונים. קרבן הוא מלשון קירוב, להתקרב אל ה'. ולפי פרקי דר' אליעזר (לא) הקריב קין את קרבנו בהר המוריה, שהוא סמוך לשערי גן עדן שממנו גורש אביו אדם הראשון ואשתו חוה. אגב לפי ספר הכוזרי (ב,יד) הקרבת הקרבן על ידי קין והבל באה כדי להכריע למי משניהם שייכת ארץ ישראל. כך כתב ר' יהודה הלוי: "על הארץ הזאת (ארץ ישראל) נפלה המחלוקת והקנאה בראשונה בין הבל ובין קין, כאשר בקשו לדעת מי משניהם... במקום אדם (הראשון)... יורש את הארץ. (ומפרש באוצר נחמד:) "ובא לבחון זה במנחתם אשר הביאו להקריב לפני ה'." קין הביא קרבן פשוט "מִפְרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לה'". לפי פרקי דר' אליעזר (כא), רד"ל שם ס"ק יט) הביא קין זרע פשתן, שהוא רק בדוחק ראוי לאכילה. קין עשה את מצות הקרבן בדיוק לפי הספר ולא יותר ולכן אֶל קִין וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וְהוּא לֹא זָכָה בָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲלֵא קִין נֶעַ וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ. לעומתו הבל קיים את מצות הקרבן בהידור ולא הסתפק במועט. הֶבֶל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֻלְבֵּהֶן וּלְכֹן נִשְׁעָה ה' אֶל הֶבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ וְהוּא זָכָה בָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל ואחריו שבת שבא פחת הֶבֶל. אבישי, כבר מצוה עומדות לפניך שתי דרכים, דרכו של קין לעשות הכל רק כדי לצאת ידי חובה, כמה שפחות או דרכו של הבל שעושה הכל בהידור ובשמחה. אין לי ספק שאתה בחרת בדרך של הידור מצוה בשמחה ואני מברך אותך שהי יהיה אתך בכל אשר תלך. בשם הקהילה אמסור לך ספר זה.